

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 517-A SESIUNE PLENARĂ A CESE, DIN 25 ȘI 26 MAI 2016

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea europeană pentru 2016

[COM(2015) 686 final]

(2016/C 303/10)

Raportor: domnul Patrick LIÉBUS

La 5 februarie 2016, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea europeană pentru 2016

[COM(2015) 686 final].

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 10 mai 2016.

În cea de a 517-a sesiune plenară, care a avut loc la 25 și 26 mai 2016 (ședința din 25 mai 2016), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 141 de voturi pentru și 6 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1. Prezentul aviz se concentrează asupra unei teme esențiale – caracterul integrator al Sistemului European de Standardizare. Această alegere este justificată de faptul că organizațiile ANEC, ECOS, CÉS, SBS, cunoscute sub numele de „organizațiile din anexa III” în raport cu Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului, sunt reprezentate, toate, de CESE. Prin urmare, în calitatea sa de „cămin” al societății civile, CESE dorește să se concentreze asupra transparenței și incluziunii sistemului european de standardizare.

1.2. CESE a recunoscut, de asemenea, voința Comisiei Europene de a aborda aspectele strategice ale sistemului european de standardizare în cadrul programelor de lucru anuale.

1.3. În ceea ce privește relațiile dintre organizațiile din anexa III și sistemul european de standardizare, CESE invită organizațiile europene de standardizare (OES) să aloce organizațiilor din anexa III un statut specific de membri/parteneri, cu drepturi și obligații proprii. Acesta ar trebui să se materializeze prin acordarea organizațiilor din anexa III a unui drept nelimitat de apel și a unor competențe consultative, în special în ceea ce privește standardele de interes public.

1.4. Recunoscând că delegarea națională este unul dintre principiile fundamentale ale standardizării europene, CESE subliniază importanța facilitării accesului la procesul de standardizare pentru IMM-uri și actorii societali, cât și pentru reprezentanții lor la nivel național. În acest context, CESE propune instituirea, la nivel național, a accesului gratuit la „comitetele oglindă” pentru IMM-uri și actorii societali, precum și pentru asociațiile reprezentative ale acestora.

1.5. CESE subliniază rolul fundamental al „consultanților privind noua abordare” și salută contribuția acestora la evaluarea conformității standardelor cu politicile Uniunii în cadrul standardizării armonizate. Prin urmare, CESE salută dorința exprimată de Comisie de a asigura continuarea activității acestora pe termen lung.

1.6. În concluzie, CESE solicită efectuarea unei monitorizări aprofundate a eforturilor depuse de actorii principali în materie de standardizare, pentru a consolida dimensiunea incluzivă a sistemului european de standardizare. CESE ar putea asigura această monitorizare prin crearea unui forum ad-hoc privind incluziunea sistemului european de standardizare. Acest organism va fi responsabil de organizarea unei audieri publice anuale pentru evaluarea progreselor înregistrate în acest domeniu.

2. Sinteza comunicării

2.1. Comisia și-a prezentat într-o comunicare viziunea strategică pentru standardizarea europeană și a stabilit cadrul legal în Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 privind standardizarea europeană, care este în vigoare de la 1 ianuarie 2013. Printre noutățile regulamentului se numără obligația Comisiei de a adopta un program de lucru anual al Uniunii pentru standardizarea europeană.

2.2. Programul de lucru este un instrument de îmbunătățire a cooperării dintre Comisie și sistemul european de standardizare, care definește viziunea și planurile Comisiei pentru anul următor în ceea ce privește standardizarea. Comisia intenționează să revizuiască parteneriatul său cu sistemul european de standardizare pentru a asigura participarea adecvată a tuturor părților interesate (industrie, IMM-uri, consumatori, organizații de protecție a mediului, lucrători etc.).

2.3. Printre prioritățile strategice privind standardizarea europeană se numără adoptarea unui plan de standarde prioritare în domeniul TIC, precum și standardizarea serviciilor. Planul de standarde prioritare în domeniul TIC va completa programul de lucru anual al Uniunii.

3. Observații generale

3.1. CESE felicită Comisia pentru prezentarea programului de lucru anual privind standardizarea pentru 2016 și reamintește rolul fundamental al standardelor în ce privește structurarea pieței interne și competitivitatea întreprinderilor. Astfel cum se menționează în avizul său INT/590 din septembrie 2011⁽¹⁾, programul anual privind standardizarea constituie un real avantaj în ceea ce privește transparența, planificarea și previziunea, în special pentru actorii și părțile interesate ale sistemului european de standardizare.

3.2. CESE salută programul pentru 2016, deoarece permite o trecere în revistă a stadiul dezbaterilor actuale, dar mai ales pentru că aduce o valoare adăugată reală pentru programarea viitoare. Prin urmare, CESE solicită Comisiei să pregătească mai bine programele anuale viitoare, prin consultarea părților interesate cu privire la aspectele tehnice și strategice, precum și prin publicarea programului de lucru în luna iulie a anului anterior. CESE salută conținutul priorităților în diferite sectoare.

3.3. Prioritate acordată incluziunii

3.3.1. Părțile interesate care s-au confruntat întotdeauna cu un acces dificil și mai redus la sistemul european de standardizare, și anume consumatorii, interesele de mediu, lucrătorii și IMM-urile – reprezentate de organizațiile ANEC, ECOS, CES, SBS, cunoscute sub numele de „organizațiile din anexa III” în raport cu Regulamentul european (UE) nr. 1025/2012, precum și membrii lor naționali – sunt reprezentate, toate, de CESE. Prin urmare, conștient de rolul fundamental și de provocările legate de participare cu care se confruntă în general alte părți interesate în elaborarea standardelor, Comitetul Economic și Social European – în calitate de „cămin” al societății civile –, dorește să-și concentreze cea mai mare parte a eforturilor pe transparența și incluziunea sistemului european de standardizare.

⁽¹⁾ JO C 376, 22.12.2011, p. 69.

3.3.2. În acest context, punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 necesită o atenție specială, astfel cum subliniază Comisia, în mod întemeiat, în comunicare. De aici rezultă în special necesitatea de a îmbunătăți difuzarea și publicarea rapoartelor prevăzute la articolul 24 din regulamentul, precum și comunicarea și informarea cu privire la acestea.

3.3.3. CESE salută disponibilitatea Comisiei de a monitoriza îndeaproape progresul și eforturile fiecăruia dintre actorii sistemului european de standardizare, pentru a face sistemul mai incluziv. Pentru atingerea acestui obiectiv, CESE așteaptă din partea Comisiei să își asume un rol proactiv, în special ca organism de cofinanțare a sistemului european de standardizare.

3.3.4. Comitetul salută, de asemenea, încheierea procesului de finanțare a organizațiilor din anexa III și solicită în continuare simplificarea administrativă, precum și adoptarea unei perspective pe termen mai lung, pentru a asigura punerea în aplicare a unei strategii multianuale de către aceste entități.

3.4. Inițiativa comună de standardizare

3.4.1. Comitetul salută propunerea de inițiativă comună de standardizare și participarea părților interesate la acest sistem, în special a organizațiilor din anexa III, ca semnal-cheie de relansare a parteneriatului public-privat, care stă la baza sistemului european de standardizare. În acest context, CESE dorește să sublinieze că este foarte important ca acțiunile propuse în versiunea finală a inițiativei comune de standardizare să vizeze și să contribuie în mod clar la o incluziune mai bună, care să permită asumarea de către toate părțile interesate, în special de către organizațiilor din anexa III.

3.4.2. CESE salută și sprijină propunerea de acțiune în cadrul inițiativei comune de standardizare privitoare la o analiză care să conducă la o mai bună înțelegere a oportunităților și mizelor furnizării gratuite a standardelor, de exemplu, în cadrul unui studiu cu privire la impactul economic și social al standardelor.

3.5. Acțiunea organizațiilor europene de standardizare

3.5.1. CESE întâmpină favorabil și salută rolul organizațiilor CEN, CENELEC și ETSI ca organizații independente, neutre și profesionale, cu reguli și proceduri care asigură respectarea principiilor fundamentale ale OMC în domeniul standardizării, precum și a principiilor stabilite de Regulamentul (UE) nr. 1025/2012.

3.5.2. Pentru a spori participarea tuturor părților interesate la procesul de standardizare, CESE solicită organismelor europene de standardizare să acorde organizațiilor din anexa III un statut special de membri/parteneri, cu drepturi și obligații specifice, în conformitate cu statutul și rolul lor respectiv, în special cu un acces nelimitat la serviciile tehnice și la proiectele de standarde în curs de elaborare, cu respectarea unei politici de confidențialitate care să ia în considerare necesitatea consultării. CESE propune lansarea unei dezbateri cu privire la gratuitatea accesului, ca urmare a participării Uniunii la finanțarea organismelor europene de standardizare și a organizațiilor din anexa III.

3.5.3. CESE propune, de asemenea, reintroducerea unui drept de apel nelimitat pentru organizațiile din anexa III, inclusiv în ceea ce privește activitățile în care nu au fost asociate direct de la început, și atribuirea unui rol consultativ acestor organizații în vederea ratificării standardelor.

3.5.4. CESE dorește să sublinieze importanța standardizării incluzive și de calitate. CESE dorește să reamintească faptul că viteza de elaborare și de publicare a standardelor nu poate fi considerată un scop în sine, în special în cazul în care aceasta împiedică obiectivul CESE de a include organizațiile din anexa III în sistemul european de standardizare. Într-adevăr, CESE atenționează sistemul european de standardizare cu privire la orice decizie care, sub pretextul nevoii de viteză, ar limita participarea și deschiderea.

3.5.5. CESE reamintește că includerea părților interesate este posibilă numai prin participarea acestora și într-un cadru de transparență. Cu scopul de a sublinia, de a consolida și de a pune în aplicare principiul delegării naționale, CESE subliniază importanța unui acces mai ușor la procesul de standardizare pentru IMM-uri și reprezentanții acestora la nivel național, care rămâne încă o provocare, astfel cum se menționează la punctul 4 al comunicării.

3.5.6. În această privință, CESE propune instituirea, la nivel național, a accesului gratuit la „comitetele oglindă” pentru IMM-uri și actorii societali, precum și pentru asociațiile reprezentative ale acestora. Facilitarea participării și a contribuției este deosebit de importantă și în etapa de consultare publică, în care nu trebuie să existe obstacole de ordin practic sau tehnic.

3.6. *Noul vademecum privind standardizarea și ghidurile pentru organizațiile din anexa III*

3.6.1. Ca parte a punerii în aplicare a noului „Vademecum privind standardizarea europeană”, Comitetul felicită Comisia pentru invitația adresată organismelor europene de standardizare de a-și instrui serviciile și personalul tehnic cu privire la conținutul și măsurile incluse în noul document.

3.6.2. CESE invită, de asemenea, Comisia să asigure difuzarea, înțelegerea și utilizarea vademecumului de către toate serviciile Comisiei Europene care doresc să utilizeze standardizarea pentru punerea în aplicare a politicilor europene. De asemenea, ar fi utilă difuzarea acestuia, împreună cu informațiile corespunzătoare, prin intermediul site-ului Comisiei Europene.

3.6.3. CESE dorește în special să sublinieze importanța cunoașterii, de către responsabilii serviciilor tehnice ale organismelor europene de standardizare, a diverselor ghiduri CEN-CENELEC pentru redactarea standardelor, luând în considerare necesitățile actorilor societali și ale IMM-urilor (de exemplu, ghidurile 2, 5 și 17 ale CEN-CENELEC și ghidul 4 al CEN). În acest context, Comitetul salută acțiunile deja inițiate de către CEN-CENELEC cu Grupul de lucru „IMM-uri” și Grupul de lucru „Actori societali” și încurajează continuarea acestora prin măsuri concrete și ambițioase. Trebuie subliniat faptul că aceste ghiduri CEN-CENELEC merită să fie utilizate pe tot parcursul procesului de standardizare, de la analiza oportunității de a elabora un standard până la publicarea acestuia.

3.7. *Standardizarea TIC și DPI în domeniul standardizării*

3.7.1. CESE pune sub semnul întrebării valoarea adăugată a „Planul de standarde TIC prioritare” propus la punctul 3.1 al comunicării. Acest document pare a fi un adaos inutil la „Planul de acțiune pentru standardizarea TIC” și la programul anual de standardizare. Comitetul își exprimă temerea cu privire la duplicarea resurselor și a nivelurilor de prioritate, ceea ce ar putea complica monitorizarea dezbaterii și participarea părților interesate.

3.7.2. În domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (DPI), Comitetul avertizează cu privire la dezechilibrul dintre utilizatorii și titularii unui brevet esențial pentru un standard (BES), în special în cazul în care IMM-urile inovatoare nu sunt în măsură să cunoască numărul de brevete pe care le pot aplica și cine le deține. Prin urmare, CESE propune ca ETSI să elaboreze un ghid practic pentru negocierea acordurilor de licență ale BES în beneficiul IMM-urilor și în condiții FRAND („fair, reasonable and non-discriminatory” – „condiții corecte, rezonabile și nediscriminatorii”).

3.7.3. În ceea ce privește criteriile FRAND, Comitetul subliniază necesitatea unei mai bune definiri a acestor principii, cu scopul de a înțelege domeniul de aplicare și modul de punere în practică.

3.7.4. În acest context, CESE solicită ETSI să îmbunătățească calitatea și transparența bazei de date care conține declarațiile privind DPI. Acest lucru este fundamental pentru a asigura o anumită previzibilitate pentru utilizatorii unui BES și pentru a da încredere IMM-urilor inovatoare în privința costurilor și a modalităților de negociere a acordurilor de licență menționate mai sus.

3.8. *„Consultanții privind noua abordare”*

3.8.1. CESE subliniază rolul fundamental al „consultanților privind noua abordare” menționați la punctul 7.2 din comunicare și salută contribuția indispensabilă a acestora la o evaluare fiabilă a conformității standardelor cu legislația și politicile Uniunii în cadrul standardizării armonizate.

3.8.2. CESE salută angajamentul – exprimat de Comisie la punctul 7.2 din comunicare – de a asigura disponibilitatea evaluării pe termen lung. Comitetul dorește să consolideze înțâietatea acestei evaluări independente față de orice evaluare internă realizată de organisme europene de standardizare.

3.8.3. CESE speră ca independența acestor consultanți să fie consolidată în continuare, eventual prin contractarea directă a „consultanților privind noua abordare” de către Comisia Europeană.

3.9. *Solicitările de standardizare și mandatele*

3.9.1. CESE dorește să sublinieze importanța procesului de pregătire a mandatelor europene pe care Comisia le trimite organismelor europene de standardizare pentru a solicita elaborarea unui standard. CESE invită Comisia Europeană să sporească transparența și caracterul incluziv al acestui proces, în special pentru organizațiile din anexa III.

3.9.2. CESE subliniază importanța verificării conformității rezultatelor standardului elaborat în raport cu obiectivul inițial, urmărind îndeosebi ca domeniul de aplicare să nu fi fost extins în timpul lucrărilor.

3.9.3. Comitetul subliniază importanța lucrărilor pregătitoare de standardizare, în special în ceea ce privește evaluarea impactului economic și societal al standardelor și pentru identificarea părților interesate și implicarea lor în activitatea de standardizare.

3.10. În ceea ce privește cooperarea internațională, CESE subliniază dificultățile importante pe care le întâmpină în continuare organizațiile din anexa III pentru a monitoriza aceste activități și invită organismele europene de standardizare, precum și organismele naționale de standardizare, să pună în aplicare toate mijloacele posibile în cadrul acordurilor lor de cooperare cu ISO și IEC pentru a asigura transparența, participarea și includerea tuturor părților interesate, în special în cazul în care activitatea este legată de o solicitare de standardizare din partea Comisiei.

4. *Observații specifice*

4.1. CESE ar putea crea un forum ad hoc privind incluziunea sistemului european de standardizare. Forumul, care se va reuni periodic și cel puțin o dată pe an, va cuprinde membrii Comitetului care doresc să contribuie la participarea și includerea părților interesate – inclusiv a actorilor societali și a IMM-urilor. Organizațiile din anexa III vor fi invitate periodic la reuniunile forumului.

4.1.1. Acest forum ar putea fi, printre altele, responsabil de organizarea unei audieri publice anuale privind caracterul incluziv al sistemului european de standardizare. În cadrul acestui eveniment, CESE va invita actorii sistemului european de standardizare și Comisia Europeană pentru a îi audia public, ca parte a rapoartelor de activitate prevăzute la articolul 24 din Regulamentul (UE) nr. 1025/2012, cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele și difuzarea. CESE ar putea profita de această ocazie pentru a implica Parlamentul European în această activitate.

4.1.2. Altă responsabilitate a forumului ar putea fi finanțarea unui studiu privind componența „comitetelor oglindă” naționale, pentru a evalua reprezentativitatea și caracterul incluziv.

Bruxelles, 25 mai 2016.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS
